

## Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 05, 2019

Nummer 5, 2019

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:273](#) 22-02-2019

#### Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2019:602](#) 21-02-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:410](#) 20-02-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:1723](#) 19-02-2019

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:372](#) 12-02-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:360](#) 12-02-2019

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2019:308](#) 23-01-2019

#### Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2019:534](#) 13-02-2019

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:446](#) 12-02-2019

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2019:443](#) 29-01-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2018:10916](#) 21-11-2018

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2018:5764](#) 29-06-2018

#### Uitspraken zonder ECLI

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 10-01-2019

Wunderlich t. Duitsland

*Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI*

## RECHTSPRAAK

### ***Aanspraak op ontslagvergoeding voor zover deze strekt tot vervanging van inkomen na ontbinding huwelijksgemeenschap valt buiten de huwelijksgemeenschap.***

Tijdens het huwelijk van partijen hebben de man en zijn toenmalige werkgever een vaststellingsovereenkomst getekend. Daarin is opgenomen dat de arbeidsovereenkomst drie maanden later wordt beëindigd en dat de man een vergoeding toekomt als tegemoetkoming voor in de toekomst te derven inkomsten. Een week vóór het eind van de arbeidsovereenkomst is de huwelijksgemeenschap ontbonden door indiening door de man van een verzoekschrift tot echtscheiding. Nadien zijn aan de man uit hoofde van de vaststellingsovereenkomst bedragen uitgekeerd. Een maand na de beëindiging van het dienstverband heeft de man elders een nieuwe baan aanvaard. Het hof heeft met betrekking tot de beëindigingsvergoeding geoordeeld dat deze in de huwelijksgemeenschap valt en, op een bedrag gelijk aan één nettomaandsalaris na, niet aan de man is verknocht. De man komt in cassatie tegen laatstgenoemd oordeel op.

De man klaagt, samengevat weergegeven, dat het hof heeft miskend dat een ontslagvergoeding in de vorm van een aanspraak op een bedrag ineens verknocht kan zijn in de zin van artikel 1:94 lid 3 (oud) BW, indien zij strekt tot vervanging van inkomen uit arbeid dat de echtgenoot bij voortzetting van het dienstverband zou hebben genoten. Voorts heeft het hof volgens de man miskend dat voor zover de aanspraak ziet op de periode na de ontbinding van de huwelijksgemeenschap, zij niet in de huwelijksgemeenschap valt. Nu de aanspraak op de beëindigingsvergoeding, naar de man in feitelijke instanties onweersproken heeft aangevoerd, strekte tot vervanging van inkomen uit arbeid in de periode na 1 juli 2015, is het oordeel van het hof dat de ontslagvergoeding tot een bedrag van € 77.882,73 in de gemeenschap is gevallen, onjuist althans onvoldoende begrijpelijk gemotiveerd.

De Hoge Raad oordeelt als volgt. In Hoge Raad 23 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:270 is, voor zover hier van belang, geoordeeld dat een (aanspraak op een) ontslagvergoeding die strekt tot vervanging van inkomen uit arbeid dat de echtgenoot bij voortzetting van de dienstbetrekking zou hebben genoten, niet in de gemeenschap valt voor zover deze ziet op de periode na

ontbinding van de huwelijksgemeenschap, en dat dit ook geldt indien een ontslagvergoeding die is uitbetaald in de vorm van een bedrag ineens, niet is aangewend voor de aankoop van een stamrechtverzekering, noch is ondergebracht in een stamrecht-bv.

De klacht van de man slaagt. De man heeft onweersproken gesteld dat de aanspraak op de beëindigingsvergoeding strekte tot vervanging van inkomen uit arbeid van de man in de periode vanaf 1 juli 2015. Nu de huwelijksgemeenschap tussen partijen door de indiening van het (later ingewilligde) verzoek tot echtscheiding op grond van artikel 1:99 lid 1 onder b BW op 25 juni 2015 werd ontbonden, strekte de aanspraak op de beëindigingsvergoeding geheel tot vervanging van inkomen uit arbeid in de periode na de ontbinding van de huwelijksgemeenschap. Daarmee valt de aanspraak op de beëindigingsvergoeding buiten de huwelijksgemeenschap.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 22-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2019:273

**Zaaknummer:** 18/02659

## RECHTSPRAAK

***Hof benoemt in tussenuitspraak bijzondere curator om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn weerstand tegen omgang met de vader van de twee kinderen van 14 en 16 jaar, weg te nemen. De orthopedagoog doet als bijzondere curator verslag van zijn onderzoek. Hij ziet vanuit het perspectief van de minderjarigen geen mogelijkheden om de omgang met de vader op dit moment te herstellen. Hof bekrachtigt de uitspraak van de rechtbank tot afwijzing van het verzoek van de vader tot omgang.***

Het hof heeft in zijn tussenuitspraak, alvorens zich inhoudelijk uit te laten over het hoger beroep, een orthopedagoog tot bijzondere curator benoemd om de belangen van de beide minderjarigen te behartigen in die zin dat onderzocht moet worden waar de weerstand van de kinderen om in contact te treden met de vader vandaan komt, of er nog mogelijkheden zijn om tot vermindering of opheffing van die weerstand te komen zodanig dat contact tussen de vader en de kinderen mogelijk is en, zo ja, hoe dat contact dan vormgegeven zou kunnen worden.

Het rapport van de bijzondere curator concludeert dat er vanuit het perspectief van beide minderjarigen geen mogelijkheden zijn om de omgang met de vader op dit moment te herstellen. Er is geen basis en zonder basis zou de strijd alleen maar escaleren. De jongens willen rust en geen verdere confrontaties meer in de strijd tussen de ouders.

Het hof oordeelt als volgt. Beide minderjarigen geven uitdrukkelijk aan de bijzondere curator aan geen omgang met de vader te willen. Beide minderjarigen geven ook uitdrukkelijk aan zich thans niet willen te heroriënteren op het negatieve beeld van de vader dat zij hebben.

Zij wonen in het gezin van hun moeder en hun stiefvader en hun moeder ondersteunt contact tussen de minderjarigen en de vader niet. De moeder is ervan overtuigd dat de bedoelingen van de vader niet integer zijn. Het gaat hem in haar visie niet om contact met de kinderen maar om haar, de moeder, dwars te zitten.

Het hof stelt vast dat beide minderjarigen zich, nadat ze vier jaar geen contact meer met de vader hebben gehad, geen recent eigen beeld van de vader kunnen vormen en dat hun beeld gebaseerd is op de incidenten uit het verleden; incidenten die zowel de ouders als de jongens weten te benoemen. Daarnaast stelt het hof vast dat er nog immer sprake is van strijd tussen de ouders en de jongens daarmee worden belast. De moeder bij wie de jongens wonen, ziet geen ruimte om mee te werken aan het creëren van een plek voor de vader in het leven van de jongens.

Het hof is met de bijzondere curator van oordeel dat er, gelet op (i) de leeftijd van de minderjarigen, (ii) hun eigen visie op de vader en (iii) de visie van de moeder op de vader, geen mogelijkheden zijn om de omgang tussen de vader en de minderjarigen (al dan niet in een gedwongen kader) te herstellen, hoe graag de vader ook zou willen tonen dat hij niet meer dezelfde persoon als destijds was, veel geleerd heeft en milder is geworden.

*Kanttekening: het instituut 'bijzondere curator' is in dit geval mijns inziens oneigenlijk gebruikt. Er is geen strijd tussen de ouders enerzijds en de minderjarigen anderzijds. Er is veel oud zeer en strijd tussen de ouders die de ruimte voor omgang zo beperkt dat daarvan wordt afgezien. De bijzondere curator verricht een deskundigenonderzoek dat door de Raad voor de Kinderbescherming had moeten worden verricht. Door van de bijzondere curatele op deze manier gebruik te maken wordt het risico genomen dat de mogelijkheden tot benoeming van een bijzondere curator zullen worden ingeperkt. SW*

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 21-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2019:602

**Zaaknummer:** 200.229.632\_01

## RECHTSPRAAK

***Verlenging machtiging uithuisplaatsing (uhp). Rechtbank overweegt dat het perspectief van de minderjarige niet langer bij de moeder ligt, maar bij het pleeggezin. Geen dragende overweging voor de machtiging verlenging uhp. Een toe- of afwijzing van het verlengingsverzoek kan hierop niet worden gebaseerd. Beslissing tot verlenging uhp wordt bekrachtigd. Verzoek om uitbreiding omgangsregeling tussen moeder en minderjarige wordt afgewezen, omdat hiervoor een specifieke regeling in artikel 1:265f BW bestaat.***

De moeder is in hoger beroep gekomen van de beschikking van de rechtbank tot machtiging van de verlenging van de uithuisplaatsing. Daarbij komt de moeder op tegen de overweging van de rechtbank dat het perspectief van de minderjarige bij het pleeggezin ligt.

Het hof overweegt hieromtrent het volgende. Wat betreft het verzoek van de moeder te bepalen dat de rechtbank ten onrechte heeft bepaald dat de aanvaardbare termijn voor de minderjarige is verstreken en dat zijn perspectief in het pleeggezin ligt, oordeelt het hof dat die overweging van de rechtbank niet dragend kan zijn voor de beslissing om de uithuisplaatsing van de minderjarige te verlengen. De vraag of de minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling wordt bedreigd en of de moeder in staat is de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging te dragen binnen een voor de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbare termijn, ligt in deze immers niet aan het hof voor. Het verzoek en de grieven die zich tegen voornoemde overweging van de rechtbank richten, kunnen daarom geen doel treffen omdat, ook al zou het hof tot de conclusie komen dat de overwegingen van de rechtbank betreffende de aanvaardbare termijn en het perspectief onjuist zijn, dit naar het oordeel van het hof niet tot een ander dictum van de rechtbank kan leiden. Het hof zal daarom voorbijgaan aan voornoemd verzoek van de moeder en haar in dit verzoek niet-ontvankelijk verklaren.

Het hof is het met de rechtbank eens dat de uithuisplaatsing dient te worden verlengd. De moeder vraagt eveneens om een andere, intensievere, omgangsregeling met de minderjarige.

Het hof overweegt daaromtrent dat de wetgever ten aanzien van de omgangsregeling tussen de met het gezag belaste ouder en de minderjarige gedurende de uithuisplaatsing van die minderjarige een afzonderlijke procedure heeft vastgesteld. Ingevolge artikel 1:265f lid 1 BW kan de gecertificeerde instelling, voor zover noodzakelijk met het oog op het doel van de uithuisplaatsing van een minderjarige voor de duur van de uithuisplaatsing, de contacten tussen de met het gezag belaste ouder en het kind beperken. Ingevolge het tweede lid van dat artikel geldt een zodanige beslissing van de gecertificeerde instelling als een aanwijzing en is – voor zover thans van belang – artikel 1:264 BW van overeenkomstige toepassing (de met het gezag belaste ouder kan de rechter verzoeken de beperking vervallen te verklaren), met dien verstande dat de rechter een zodanige regeling kan vaststellen als hem in het belang van het kind wenselijk voorkomt.

Nu daarvoor een geëigende procedure bestaat, kan de moeder in het kader van de onderhavige procedure met betrekking tot de verlenging van de uithuisplaatsing van de minderjarige niet verzoeken om een wijziging van de door gecertificeerde instelling vastgestelde bezoeksregeling.

*Kanttekening: uit deze – op zichzelf terechte – uitspraak blijkt opnieuw dat een ouder geen goede mogelijkheid heeft om tegen de cruciale beslissing dat het perspectief van het kind bij het pleeggezin op te komen. Het verweer tegen een verzoek tot gezagsbeëindiging is vrijwel steeds te laat. SW*

---

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 20-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2019:410

**Zaaknummer:** 200.251.461/01

## RECHTSPRAAK

***Beschermingsbewind. Kantonrechter heeft geen machtiging verleend tot het verstrekken van een geldlening uit het vermogen van de gehandicapte dochter aan haar bewindvoerders, de ouder en stiefouder en aan haar zus. Bewindvoerders menen dat het vermogen van de dochter daardoor wijzigt en dat dat een gunstig effect voor belastingen en toeslagen zou hebben. Het hof haalt hen uit die droom, want tegenover de lening staat een vordering tot terugbetaling ter hoogte van hetzelfde bedrag. Hof acht het verstrekken van deze leningen geen doelmatige belegging van het vermogen en niet verantwoord. Daarenboven gaat een goede verzorging boven een doelmatige belegging.***

De dochter is geboren in 1992. Zij heeft een ongeluk gehad en kampt met blijvend, niet-aangeboren hersenletsel. Haar moeder en stiefvader zijn tot bewindvoerders over haar vermogen benoemd. Zij heeft een zus. Aan de dochter is als gevolg van de geleden schade een bedrag van bijna € 550.000 uitgekeerd. Zij heeft een Wajong-uitkering.

De bewindvoerders hebben feitelijk een bedrag van € 60.000 van de dochter geleend ten behoeve van de financiering van een woning. De zus en haar partner hebben feitelijk € 140.000 van de dochter geleend, ook ten behoeve van de financiering van een woning, wel hebben zij daarvoor hypothecaire zekerheid verleend.

De bewindvoerders hebben machtiging voor het verstrekken van deze leningen gevraagd, maar niet gekregen van de kantonrechter. Daarvan komen zij in hoger beroep.

De bewindvoerders stellen dat ingeteerd wordt op het vermogen, omdat de rente op de spaarrekening niet de te betalen vermogensbelasting dekt. Verder is de dochter door haar vermogen een hoge eigen bijdrage aan het CAK verschuldigd en ontvangt zij geen zorgtoeslag. Het verstrekken van de leningen zou deze situatie ten goede komen.

Het hof stelt voorop dat het aanwenden van het vermogen voor een voldoende verzorging gaat



vóór het doelmatig beleggen ervan. In dit kader is van belang dat de dochter dagelijks beperkingen ondervindt ten gevolge van het ongeval dat haar op jonge leeftijd is overkomen. Het vermogen dat de dochter bezit, is een geldbedrag dat aan haar is uitbetaald mede ter compensatie van het haar aangedane leed. Dit bedrag is bedoeld om de (materiële en immateriële) schade die de dochter ondervindt te vergoeden en om haar leven waar mogelijk en in brede zin aangenamer te maken, bijvoorbeeld in de vorm van een structurele aanvulling op haar Wajong-uitkering. Interen op het vermogen is daarmee in lijn en onvermijdelijk.

Daargelaten de vraag naar de aanvaardbaarheid van het verlagen van het vermogen van de dochter met als doel de hoogte van de vermogensbelasting en de eigen bijdrage aan het CAK te verlagen alsmede haar in aanmerking te laten komen voor een zorgtoeslag, stelt het hof vast dat het uitlenen van de bedoelde bedragen het vermogen van de dochter op zichzelf niet beïnvloedt. Tegenover het uitgeleende geld staat immers een vordering van gelijke waarde.

Het hof is bovendien van oordeel dat het verstrekken van onderhandse leningen uit het vermogen van de dochter (ten behoeve van haar familie: de bewindvoerders en de zus van [de dochter] en haar partner) op de wijze zoals verzocht niet past binnen de verantwoorde manier waarop doelmatige belegging van het vermogen behoort te gebeuren. Het uitlenen van deze bedragen, waarbij het in dit geval om twee derde van het vermogen van de dochter gaat, brengt immers het risico mee dat terugbetaling (blijvend) uitblijft. Voor de geldlening van € 60.000 aan de bewindvoerders ten behoeve van de financiering van een woning is door hen geen zekerheid gesteld. Voor de geldlening van € 140.000 ten behoeve van de woning van de zus van de dochter en de partner van de zus is (hypothecaire) zekerheid gesteld tot de WOZ-waarde van de woning, te weten exact € 140.000, waardoor bij een eventuele executoriale verkoop niet het gehele bedrag zal zijn gedekt. De bewindvoerders hebben weliswaar stellig verklaard dat er geen enkele zorg hoeft te bestaan dat de leningen niet worden terugbetaald, maar hebben tevens verklaard dat de bank niet bereid was de zus van de dochter en haar partner financiering voor de aankoop van een woning te verstrekken. Het hof ziet in onderhavig geval geen redenen om af te wijken van het uitgangspunt dat dergelijke leenconstructies – zelfs als dit een hogere renteopbrengst zou opleveren – een ontoelaatbaar risico voor het onder bewind gestelde vermogen opleveren.

De kantonrechter heeft het verzoek van de bewindvoerders om een machtiging te verlenen tot het verstrekken van de geldleningen dan ook terecht afgewezen.

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 19-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2019:1723

**Zaaknummer:** 200.248.169/01

## RECHTSPRAAK

***Vervolg op uitspraak van 19 december 2018, ECLI:NL:RBNNE:2018:5350, PFR 2019-0025. Afwijzing verzoek gesloten plaatsing. Geen verklaring gedragswetenschapper overgelegd, zoals verzocht in uitspraak van 19 december 2018. Voorts niet voldaan aan overige verzoeken van de kinderrechter gedaan in de uitspraak van 19 december 2018.***

In de uitspraak van 19 december 2018 had de kinderrechter het verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) voor een gesloten plaatsing gedurende een jaar aangehouden, omdat de kinderrechter naar zijn oordeel onjuist en onvolledig was voorgelicht door de GI. De kinderrechter had bepaald dat op de volgende zitting op korte termijn in ieder geval zouden moeten verschijnen de personen die de informatie ten behoeve van de zitting van 12 december 2018 hadden opgesteld. Intussen had de kinderrechter de toen nog geldende machtiging voor korte duur verlengd.

Thans gaat het om een proces-verbaal van mondelinge uitspraak op de vervolgzitting. Ter voorbereiding van die zitting heeft de GI een plan van aanpak aan de rechtbank toegezonden. De personen van wie de kinderrechter gevraagd had om te komen, zijn niet verschenen. Het plan van aanpak stemt, aldus de kinderrechter, grotendeels overeen met de brief, waarvan in de eerdere aanhoudingsuitspraak was gezegd dat die brief niet is opgesteld en ondertekend door de personen die onder die brief staan vermeld en de brief hebben ondertekend. Voorts overweegt de kinderrechter dat het plan van aanpak gebrekkig is en onvoldoende zicht geeft op de termijn waarbinnen de minderjarige geplaatst kan worden in een voor haar passende voorziening. De GI heeft ter zitting ook gesteld dat de minderjarige niet thuishoort in een gesloten instelling.

Maar bovenal ontbreekt de toetsing door een gedragswetenschapper of de geslotenheid inderdaad noodzakelijk is.

De kinderrechter wijst het verzoek om machtiging tot gesloten plaatsing dan ook af.

**Instantie:** Rechtbank Noord-Nederland  
**Datum uitspraak:** 13-02-2019  
**ECLI:** ECLI:NL:RBNNE:2019:534  
**Zaaknummer:** C/18/184980 / JE RK 18-411

## RECHTSPRAAK

***Echtscheiding. Nevenvoorziening. De vrouw verzoekt voor het eerst in hoger beroep om het treffen van een zorgregeling als nevenvoorziening. Het hof oordeelt dat de vrouw ontvankelijk is in haar hoger beroep.***

De vrouw is in hoger beroep gekomen van de uitspraak van de rechtbank over verschillende nevenvoorzieningen bij de echtscheiding. De rechtbank heeft de hoofdverblijfplaats van hun beider kind bij de man bepaald en partneralimentatie ten behoeve van de vrouw bepaald. De rechtbank overweegt dat de vrouw niet om een zorgregeling heeft verzocht en dat daaromtrent dus geen beslissing genomen hoeft te worden. Beslissingen over de verdeling zijn aangehouden. De vrouw gaat in hoger beroep van de beslissing over de partneralimentatie en verzoekt in hoger beroep om een zorgregeling. Het hoger beroep over de partneralimentatie wordt ingetrokken.

De man stelt dat de vrouw niet-ontvankelijk is in het hoger beroep over de zorgregeling. Een dergelijk verzoek kan niet voor het eerst in hoger beroep worden gedaan.

Het hof overweegt als volgt. Ingevolge hetgeen de Hoge Raad heeft geoordeeld in zijn beschikking van 23 februari 2001 (ECLI:NL:HR:2001:AB0201), met name rechtsoverweging 3.4, kan een verzoek tot het treffen van een nevenvoorziening in de zin van artikel 827 Rv ook in hoger beroep voor het eerst worden gedaan. Er bestaat, aldus de Hoge Raad, geen grond die mogelijkheid te beperken tot het geval dat tussen partijen in hoger beroep geschil bestaat over enige door de rechter in eerste aanleg gegeven beslissing. Het hof is dan ook van oordeel dat de vrouw kan worden ontvangen in haar hoger beroep tegen de beschikking van 22 november 2017, nu zij tijdig in hoger beroep is gekomen van deze beschikking waarna zij in dat hoger beroep een 'nieuwe' nevenvoorziening kon verzoeken.

Dit betekent dat de vrouw kan worden ontvangen in haar verzoek tot het vaststellen van een omgangsregeling. De inhoudelijke behandeling van het verzoek vindt op een later tijdstip plaats.

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 12-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2019:372

**Zaaknummer:** 200.233.920/01

## RECHTSPRAAK

***Kinderalimentatie. Overeenkomst waarbij wordt afgezien van kinderalimentatie is nietig. Moeder en vader zorgen beide voor de drie kinderen. Moeder is alimentatieplichtig jegens vader. Verrekening van de alimentatievordering met de schuld van de vader jegens de moeder is onaanvaardbaar, omdat de kinderen dan tekort zouden komen.***

Partijen zorgen beiden voor hun drie kinderen, de man iets meer dan de vrouw. Zij hebben hun hoofdverblijf bij de partij die daarvan het meeste fiscale voordeel heeft. De verblijfsoverstijgende kosten voor de kinderen worden betaald uit een gemeenschappelijke rekening waarop de kindertoeslagen worden betaald. Ieder van de partijen draagt de verblijfskosten voor de kinderen die bij hen verblijven.

In een *side letter* bij het convenant dat in verband met het uiteengaan van partijen is gesloten, zijn partijen een ‘uitruil’ overeengekomen. Zij waren zich ervan bewust dat bedingen tot afkoop en niet-wijziging van de kinderalimentatie niet toegestaan zijn. Het volgende is onder meer overeengekomen:

‘De man zal thans en in de toekomst geen bijdrage in de kosten van de kinderen vragen, met de intentie dat deze overeenkomst zal gelden zolang de ouders jegens hun kinderen onderhoudsplichtig zijn. Daar tegenover staat dat de man de schuld die hij heeft jegens de vrouw ter zake de onderwaarde van de door de vrouw over te nemen woning van partijen en de verrekenvordering niet aan de vrouw hoeft te voldoen zolang de man geen kinderalimentatie verzoekt. De bedoeling van partijen is dat deze afspraak geldt ongeacht de wijzigingen in de inkomenssituaties van partijen en ongeacht het feit dat zij samenwonen met een nieuwe partner.’

De rechtbank oordeelt dat partijen niet een overeenkomst hebben gesloten over de hoogte van de kinderalimentatie in verband met de vordering van de vrouw op de man, maar dat zij ongeclausuleerd hebben afgezien van het bij de wet verschuldigde levensonderhoud aan de minderjarigen. Die afspraak is op grond van de wet nietig. Nu er sprake is van een nietige afspraak, beschouwt de rechtbank het verzoek met betrekking tot de kinderalimentatie als een

eerste vaststelling en dus niet als een wijzigingsverzoek.

De rechtbank berekent de kinderalimentatie. De vrouw die veel meer verdient dan de man, betaalt de man kinderalimentatie voor de drie kinderen van € 113 per maand per kind.

De vrouw verzoekt om de door haar aan de man te betalen kinderalimentatie te mogen verrekenen met de vordering die zij op de man heeft ter hoogte van ongeveer € 20.000 voortkomend uit de onderwaarde van de echtelijke woning. De rechtbank acht verrekening naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. Wanneer de vrouw de kinderalimentatie verrekent met haar vordering vanuit de onderwaarde, ontvangt de man geen kinderalimentatie en komt hij tekort voor de kinderen. Dit betekent dat het belang van de kinderen zich verzet tegen de door de vrouw verzochte verrekening.

---

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 12-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2019:446

**Zaaknummer:** C/16/468000 / FA RK 18-5529



## RECHTSPRAAK

***Terugvordering alimentatie (jong)meerderjarigen. De vader had nagenoeg geen contact met de kinderen. Hij blijft ook na hun 18de levensjaar een bijdrage voor de kinderen betalen aan de moeder. Later blijkt dat de kinderen al jaren salaris hebben gehad. De vader vordert de betaalde bedragen terug van de moeder op grond van artikel 6:204 lid 2 BW. Terecht, aldus het hof: de moeder had de vader moeten informeren. En of de moeder al dan niet heeft doorbetaald aan de kinderen is irrelevant: het ligt op haar weg dat zo nodig terug te vorderen van de kinderen.***

De man en de vrouw zijn met elkaar getrouwd geweest. Uit hun huwelijk zijn twee kinderen geboren. De man betaalde aan de vrouw kinderalimentatie voor beide kinderen. In 2009 is de dochter 18 jaar geworden. De zoon is 18 jaar geworden in 2010. Na de meerderjarigheid van de kinderen is de man de kinderalimentatie aan de vrouw blijven betalen. De man had geen contact met zijn kinderen. Bij beschikkingen van 4 december 2015 heeft de rechtbank de kinderalimentatie voor de dochter per 1 april 2009 op nihil gesteld en voor de zoon met ingang van 1 januari 2011. De man wenst het door hem onverschuldigd betaalde bedrag aan kinderalimentatie van de vrouw terugbetaald te krijgen, stellende dat hij een aanzienlijk bedrag aan kinderalimentatie heeft betaald zonder titel. In het bestreden eindvonnis heeft de rechtbank een deel van de vordering van de man toegewezen.

De man vordert in hoger beroep dat zijn vorderingen alsnog worden toegewezen. Hij is van mening dat de vrouw wist of kon begrijpen dat de onderhoudsbijdrage van de man ten behoeve van de kinderen kon worden gestopt. De stelling van de vrouw dat zij niet wist en ook niet kon weten dat de onderhoudsbijdrage onterecht werd betaald, is door de man weersproken. Volgens de man was de vrouw op de hoogte van haar verplichtingen. Om die reden kan zij zich niet beroepen op de onbekendheid met het ten onrechte betalen van bedragen door de man en de beschermingsbepaling van artikel 6:204 lid 2 BW. De man is van mening dat de vrouw geen beroep toekomt op de uitzondering van artikel 6:204 lid 2 BW, aangezien zij niet te goeder trouw is. Vanaf het moment van bestaan van de

dienstbetrekkingen van de zoon en de dochter was de behoefte aan kinderalimentatie niet meer aanwezig.

Het hof overweegt als volgt. Artikel 6:204 lid 2 BW luidt als volgt:

‘Degene die namens een ander, maar onbevoegd een niet aan die ander verschuldigde geldsom heeft ontvangen, is van zijn verplichting tot teruggave bevrijd, voor zover hij die geldsom aan die ander heeft doorbetaald in een periode waarin hij redelijkerwijze met die verplichting geen rekening behoefde te houden.’

Gebleken is dat de vrouw ook na het 18de levensjaar van de kinderen de financiën van de kinderen is blijven verzorgen. Het feit dat de vrouw dacht dat de man tot het 21ste levensjaar van de kinderen een onderhoudsbijdrage diende te betalen, geeft geen antwoord op de vraag of zij al dan niet te goeder trouw is in de zin van artikel 6:204 lid 2 BW. Gebleken is dat er nagenoeg geen contact was tussen de man en de kinderen. Hij was niet op de hoogte van het feit dat de kinderen inkomsten hadden en de mogelijke gevolgen daarvan voor zijn betalingsverplichting. De vrouw had zich dienen te realiseren dat de inkomsten van de meerderjarige kinderen gevolgen konden hebben voor de betalingsverplichting van de man. Het had op de weg van de vrouw gelegen, alvorens zij de kinderalimentatie doorbetaalde, de man te informeren over de inkomsten van de kinderen dan wel de kinderen opdracht te geven hun vader te informeren over hun inkomsten. Nu zij dit niet heeft gedaan, is het hof van oordeel dat zij onzorgvuldig jegens de man heeft gehandeld, zodat haar geen beroep toekomt op het tweede lid van artikel 6:204 BW.

In eerste aanleg heeft de vrouw nog gesteld dat het consumptieve karakter van de onderhoudsbijdragen zich ertegen verzet dat de vrouw het verschuldigde bedrag dient terug te betalen. Voorts heeft de vrouw als verweer aangevoerd dat zij niet in staat is het verschuldigde terug te betalen. Het hof overweegt als volgt. De vrouw heeft geld van de man ontvangen dat niet voor haar bestemd was. Het feit dat zij het geld mogelijk heeft doorbetaald aan de kinderen komt voor haar rekening en risico. Het ligt op de weg van de vrouw om de bedragen die zij heeft betaald aan de kinderen van hen terug te vorderen. De vrouw heeft zelf verklaard dat de kinderen hebben gespaard. Haar financiële positie is derhalve niet relevant noch daargelaten dat zij ook geen inzicht daarin heeft gegeven. Dit betekent dat ook het consumptieve karakter van de onderhoudsbijdragen als verweer niet opgaat.

---

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 12-02-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2019:360

**Zaaknummer:** 200.234.300/01

## RECHTSPRAAK

***Kinder- en partneralimentatie. De man verstrekt onvoldoende en onjuiste informatie over zijn ondernemingen. Verder verleent hij onvoldoende medewerking aan het onderzoek van de deskundige. Hij komt met cruciale informatie tijdens de laatste mondelinge behandeling die al veel eerder bekend was. De man heeft de verplichting op grond van artikel 21 Rv in ernstige mate geschonden. De rechtbank acht het daarom geraten aan te sluiten bij de door de vrouw verschaft gegevens omtrent behoefte en draagkracht en gaat daarvan uit.***

Ter beoordeling staan de verzoeken van de vrouw tot vaststelling van kinder- en partneralimentatie. Bij het vaststellen hiervan moet de rechtbank enerzijds beoordelen aan welke bijdrage het kind van partijen en de vrouw behoefte hebben en anderzijds in hoeverre de man in staat is deze bijdrage te leveren. Om dit naar behoren te kunnen beoordelen, moet de rechtbank voldoende inzage hebben in de financiële situatie van partijen. Daarbij geldt dat partijen, op grond van artikel 21 Rv, verplicht zijn om voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Als deze verplichting niet wordt nageleefd, dan kan de rechtbank daaruit de gevolgtrekking maken die zij geraten acht.

In deze zaak is de rechtbank van oordeel dat de man deze verplichting ernstig heeft geschonden en wel gezien het volgende. Allereerst zijn door de man slechts jaarrekeningen van de ondernemingen over de jaren 2012 en 2013 overgelegd. Dit terwijl verzocht is om de alimentatie in te laten gaan op 4 maart 2016 en er inmiddels sindsdien al weer bijna drie jaar verstreken zijn. Van de man had dan ook mogen worden verwacht dat hij meer recente gegevens had overgelegd, te meer nu de vrouw hier ook meerdere malen om heeft verzocht. Daar komt bij dat de jaarrekeningen die de man heeft overgelegd onderling (aanzienlijke) verschillen laten zien. Deze verschillen zijn door de advocaat van de vrouw benoemd en worden bevestigd door de deskundige in diens deskundigenrapport. Bovendien heeft de man aan de deskundige wéér andere versies van de jaarrekeningen gestuurd, die substantieel afwijken van de eerder in de procedure overgelegde jaarrekeningen. Voor de (aanzienlijke)

verschillen heeft de man geen verklaring gegeven. Bovendien heeft de man de stukken, zoals hij die aan de deskundige heeft gezonden, niet in deze procedure overgelegd. Dit alles maakt dat voor de rechtbank onduidelijk is welke gegevens nu als de juiste gegevens moeten worden gezien, wat voor rekening en risico van de man dient te komen.

Verder blijkt uit het rapport van de deskundige dat de man onvoldoende zijn medewerking heeft verleend aan het deskundigenonderzoek, hoewel hij hiertoe op grond van artikel 284 juncto 198 lid 3 Rv wel gehouden was. De man heeft meerdere malen geweigerd, althans nagelaten, om door de deskundige opgevraagde gegevens te verstrekken. Ook heeft de man geen antwoord gegeven op door de deskundige gestelde vragen, dan wel heeft hij deze vragen in zodanig algemene bewoordingen beantwoord dat de deskundige hieraan geen conclusies kon verbinden. Door het gebrek aan medewerking heeft de deskundige niet alle gestelde vragen kunnen beantwoorden. Voor zover hij de vragen wel heeft kunnen beantwoorden, volgt daaruit dat de financiële positie van de ondernemingen compleet anders is dan de man heeft willen doen voorkomen. De constatering van deskundige staan dan ook haaks op de stellingen van de man, zodat de rechtbank niet anders kan concluderen dan dat de man de rechtbank op het verkeerde been heeft proberen te zetten. Tot slot rekent de rechtbank het de man aan dat hij pas tijdens de laatste mondelinge behandeling (op 18 december 2018) met cruciale nieuwe informatie is gekomen, hoewel deze informatie de man veel eerder bekend was.

De rechtbank concludeert dat de man in ernstige mate zijn verplichting ex artikel 21 Rv heeft geschonden. De rechtbank kan daaraan de gevolgtrekking verbinden die zij geraden acht. In dit geval heeft de rechtbank het geraden geacht om voor de bepaling van de behoefte van het kind, de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw en de draagkracht van de man aan te sluiten bij de standpunten die de vrouw daarover heeft ingenomen. Door het gebrek aan informatie van de kant van de man en de gebleken onjuistheid van wel door hem verstrekte informatie, heeft de rechtbank immers niet op een behoorlijke manier kunnen beoordelen wat de welstand van partijen tijdens het huwelijk was en wat de draagkracht van de man nu is.

---

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 29-01-2019

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2019:443

**Zaaknummer:** C/16/356296 / FL RK 13-2579

## RECHTSPRAAK

***Alimentatie jongmeerderjarigen. Man volgt minnelijk schuldsaneringstraject bij de gemeente. Hof stelt minnelijk traject gelijk aan toepassing WSNP. Man is bereid € 25 per jongmeerderjarige te betalen. Hof legt die bijdrage op.***

De rechtbank heeft het verzoek van de man om de beschikking van 26 augustus 2011 van de Rechtbank Den Haag te wijzigen in die zin dat de door hem te betalen bijdrage in kosten van levensonderhoud en studie ten behoeve van de jongmeerderjarigen op nihil wordt gesteld met ingang van 1 januari 2018, afgewezen. De man is van deze beschikking in hoger beroep gekomen. Hij heeft gesteld dat hij een traject van schuldhulpverlening is gestart en het voor hem onmogelijk is om vanaf 1 januari 2018 bij te dragen in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarigen.

Het hof overweegt als volgt. De man neemt vanaf januari 2018 deel aan het traject van de buitengerechtelijke schuldsanering bij de gemeente. In dat kader heeft hij een schuldregelingsovereenkomst ondertekend en is een berekening opgesteld van zijn vrij te laten bedrag. Verder wordt er gespaard om zijn schuldenlast, die meer dan € 31.450,33 bedraagt, af te lossen. De bij de berekening van het vrij te laten bedrag gehanteerde berekenmethode is gelijk aan die van de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen, namelijk gebaseerd op negentig procent van het voor de man en zijn partner toepasselijke sociale minimum, de noodzakelijke vaste lasten en de reiskosten die de man uit hoofde van zijn beroep moet maken. Dit bedrag is vastgesteld op € 1.743,19 per maand. Alles boven het vrij te laten bedrag wordt gereserveerd voor schuldeisers. Gelet hierop acht het hof het redelijk de jurisprudentie van de Hoge Raad over de WSNP analoog toe te passen. Derhalve beschikt de man, evenals de saniet, gedurende de tijd waarin het buitenwettelijke traject van schuldhulpverlening op hem van toepassing is, slechts over een vastgesteld vrij te laten bedrag dat onder het bijstandsniveau is gelegen, tenzij anders is bepaald. De man heeft dan ook, behoudens bijzondere omstandigheden, geen draagkracht om onderhoudsbijdragen te betalen. Gesteld, noch gebleken is dat met enige onderhoudsbijdrage voor de jongmeerderjarigen rekening is gehouden bij de vaststelling van het vrij te laten bedrag. Derhalve beschikt de man met ingang van 1 januari 2018 niet over enige draagkracht om een

bijdrage te voldoen voor de jongmeerderjarigen. Anders dan de jongmeerderjarigen aanvoeren, lost de man wel degelijk af op zijn schulden, zij het dat dit plaatsvindt door een reservering ten behoeve van de schuldeisers. Bovendien geldt op grond van vaste jurisprudentie dat voor het in aanmerking nemen van een schuld bij de bepaling van de draagkracht niet is vereist dat op deze schuld wordt afgelost (vgl. HR 11 juli 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD1843, HR 14 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:627 en HR 9 januari 2015, ECLI:NL:HR:2015:40). Daarnaast ontvangt de partner van de man, zo blijkt uit de berekening van het vrij te laten bedrag, geen uitkering maar slechts een bedrag van € 63 aan heffingskortingen. De berekenwijze die de rechtbank hanteert in de beschikking en de jongmeerderjarigen in hun standpunt gaat ervan uit dat het bedrag dat de man ontvangt aan reiskosten moet worden opgeteld bij het netto besteedbaar inkomen. Dit komt het hof onjuist voor, aangezien de man deze vergoeding ontvangt voor kosten die hij moet betalen.

Dat de rechtbank het verzoek van de man om de WSNP op hem van toepassing te verklaren heeft afgewezen, kan de man niet worden verweten. Immers, dit verzoek is afgewezen aangezien het minnelijk traject onjuist was doorlopen.

De man is bereid € 25 per jongmeerderjarige te betalen. Het hof heeft die bijdrage opgelegd.

---

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 23-01-2019

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2019:308

**Zaaknummer:** 200.240.500/01 en 200.240.500/02

## RECHTSPRAAK

***Kinderalimentatie. De keuze van de moeder om de kinderen na de echtscheiding op hoog niveau te laten sporten werkt niet behoefteverhogend. De rechtbank acht het wel redelijk om bij het bepalen van ieders aandeel in de kosten van de kinderen bij de echtgenoot van de moeder in de formule rekening te houden met de kosten voor topsport, zodat de kinderen bij een wijziging van de kinderbijdrage toch hun sport kunnen blijven beoefenen.***

In het kader van een door de vader ingediend verzoek tot wijziging c.q. verlaging van de door hem aan de moeder te betalen kinderalimentatie dient de rechtbank de behoefte van de drie kinderen van de ouders te bepalen.

De rechtbank overweegt in dat kader dat de behoefte van kinderen wordt berekend aan de hand van het nettogezinsinkomen van partijen ten tijde van de samenleving. Daarbij kunnen bepaalde extra kosten zo uitzonderlijk zijn dat die niet begrepen zijn in de standaard bedragen voor het bepalen van de kosten van de kinderen zoals bijvoorbeeld de kosten voor topsport. Tussen ouders is niet in geschil dat de behoefte van de kinderen € 395 per kind per maand bedraagt. Zij verschillen van mening of er sprake is van een behoefteverhoging. De rechtbank is van oordeel dat hiervan geen sprake is.

Wat naar het oordeel van de rechtbank na het uiteengaan van partijen tot een behoefteverhoging kan leiden, is de stijging van het inkomen van een ouder, voor zover dit inkomen door die stijging hoger wordt dan het (gezins)inkomen tijdens het huwelijk. Immers, indien het gezinsverband zou hebben voortgeduurd, zou die verhoging ook een positieve invloed hebben uitgeoefend op het bedrag dat ten behoeve van de kinderen zou zijn uitgegeven. Niet valt in te zien waarom de keuze van de moeder om, vijf jaar na de echtscheiding, de kinderen aan een sport deel te laten nemen, en daar naar eigen opgave gemiddeld € 857,50 per maand aan uit te geven, tot een verhoging van de behoefte van de kinderen zou moeten leiden. De moeder en haar echtgenoot hebben de keuze gemaakt op basis van hun netto besteedbaar gezinsinkomen. Waren de ouders niet gescheiden dan hadden zij de kinderen niet op dit niveau kunnen laten sporten. Dat de moeder en de



kinderen het idee hebben dat de vader hen hun sport misgunt, is naar het oordeel van de rechtbank onterecht. Te meer nu de vader ondanks het wegvallen van het fiscaal voordeel bij betaling van kinderalimentatie, het feit dat de moeder de afgelopen jaren meer is gaan werken en een hoger inkomen heeft genoten en zij bovendien in november 2017 gehuwd is, waardoor haar echtgenoot – die overigens meer dan twee keer modaal verdient – ook onderhoudsplichtig is geworden jegens de kinderen, niet eerder dan per 1 juni 2018 heeft verzocht om een wijziging van de kinderbijdrage. Het zou ook zo kunnen worden gezien dat de vader altijd meer heeft bijgedragen dan waartoe hij wettelijk verplicht was en op die manier dus ook heeft bijgedragen aan de sport van de kinderen. Het zou goed zijn voor de kinderen het ook van die kant te mogen bekijken.

---

**Instantie:** Rechtbank Limburg

**Datum uitspraak:** 21-11-2018

**ECLI:** ECLI:NL:RBLIM:2018:10916

**Zaaknummer:** C/03/252205 / FA RK 18-2542

## RECHTSPRAAK

***Gesloten jeugdhulp. Verzoek GI om vervangende toestemming tot een persoonlijkheidsonderzoek (medische behandeling). Niet nodig volgens rechtbank, omdat op grond van artikel 6.3.2 Jeugdwet tegen de wil van de gezagsouder een persoonlijkheidsonderzoek tot de mogelijkheden behoort. Artikel 6.3.2. Jeugdwet is een lex specialis ten opzichte van artikel 7:450 BW, zodat het toestemmingsvereiste niet geldt.***

De gecertificeerde instelling (GI) heeft verzocht vervangende toestemming te verlenen voor de medische behandeling van de minderjarige die in het kader van een ondertoezichtstelling in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp verblijft. De medische behandeling betreft een persoonlijkheidsonderzoek. Nu het persoonlijkheidsonderzoek is bedoeld om duidelijk te maken wat er nu precies met de minderjarige aan de hand is, bedoeld is om zijn gezondheidstoestand te beoordelen, is de kinderrechter van oordeel dat het persoonlijkheidsonderzoek voor de minderjarige een 'medische behandeling' is.

De volgende vraag is welk wettelijk kader van toepassing is. In het algemeen geldt dat er voor de uitvoering van een geneeskundige behandelingsovereenkomst toestemming nodig is van de patiënt. Als de patiënt minderjarig is en de leeftijd van 12 jaar, maar nog niet van 16 jaar heeft bereikt (zoals de minderjarige), is er ook toestemming nodig van zijn gezaghebbende ouder(s). Dit staat in artikel 7:450 (lid 1 en 2) BW. Dit toestemmingsvereiste geldt ook als er sprake is van een ondertoezichtstelling. De GI kan dan op grond van artikel 1:265h BW de kinderrechter verzoeken om vervangende toestemming te verlenen voor een medische behandeling. De wet stelt hieraan een aantal eisen. De minderjarige is echter in de gesloten jeugdhulp geplaatst. Voor de plaatsing en het verblijf in de gesloten jeugdhulp gelden de artikelen uit de Jeugdwet (hoofdstuk 10). Er is voor de minderjarige een machtiging gesloten jeugdhulp verleend op grond van artikel 6.1.2 Jeugdwet. In een ander artikel van de Jeugdwet, namelijk artikel 6.3.2, staat het volgende. Ten aanzien van jeugdigen die (bijvoorbeeld) met een machtiging als bedoeld in 6.1.2 van de Jeugdwet in gesloten jeugdhulp zijn opgenomen, kan de jeugdhulpaanbieder bepaalde dingen toepassen tegen zijn wil of tegen de wil van

degene die het gezag over hem uitoefent. In deze zaak is de minderjarige de jeugdige en Intermetzo de jeugdhulpaanbieder. De moeder is degene die het gezag over hem uitoefent.

Artikel 6.3.2 Jeugdwet is een bijzondere, meer specifieke wetsbepaling dan artikel 7:450 BW. Dit wordt een *lex specialis* genoemd. De kinderrechter is van oordeel dat deze bijzondere wetsbepaling vóórgaat op de algemene bepaling van artikel 7:450 BW. Dat betekent dat het toestemmingsvereiste van artikel 7:450 BW in deze zaak niet van toepassing is en de toestemming van de moeder niet vereist zou zijn. De kinderrechter heeft daarom getoetst of er in deze zaak is voldaan aan de vereisten van artikel 6.3.2 Jeugdwet.

De kinderrechter is van oordeel dat er aan de vereisten van artikel 6.3.2 Jeugdwet is voldaan. Het persoonlijkheidsonderzoek valt onder de geneeskundige behandelingsmethoden. Ook is het persoonlijkheidsonderzoek noodzakelijk om gevaar voor de veiligheid van de minderjarige en anderen af te wenden en de met de jeugdhulp beoogde doelen te bereiken. Intermetzo moet ook eerst weten wat er precies met de minderjarige aan de hand is, voordat er behandeling en begeleiding kan worden ingezet die beter bij de minderjarige past. De kinderrechter komt daarom tot de conclusie dat Intermetzo het persoonlijkheidsonderzoek kan inzetten, ook als dit tegen de wil van de minderjarige of de moeder is. De GI hoeft geen vervangende toestemming hiervoor te vragen. De kinderrechter heeft daarom de GI niet-ontvankelijk verklaard.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 29-06-2018

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2018:5764

**Zaaknummer:** C/05/338141 / JE RK 18-689

## RECHTSPRAAK

### **Wunderlich t. Duitsland**

***Ouders die weigeren hun kinderen naar school te laten gaan. Opgelegde boetes niet effectief. Tijdelijke ondertoezichtstelling en overdragen van bevoegdheid om over verblijfplaats en onderwijs te beslissen. Korte uithuisplaatsing. Rechtvaardiging voor de maatregelen. Proportionaliteit. Geen schending.***

Petra en Dirk Wunderlich (hierna: de ouders) zijn de ouders van vier minderjarige kinderen. Klagers hebben bezwaar tegen het systeem van verplicht onderwijs en weigeren hun kinderen naar school te sturen. Ten aanzien van het oudste kind hebben zij boetes gekregen, maar dit heeft klagers houding en gedrag niet doen veranderen. In 2012 stelt de Onderwijsinspectie de kinderrechter hiervan in kennis en stelt voor dat de kinderen onder toezicht worden gesteld. De Onderwijsinspectie voert aan dat de kinderen geen contacten hebben met leeftijdsgenoten en bovendien niet leren om deel uit te maken van de samenleving. De Raad voor de Kinderbescherming (Jugendamt) sluit zich hierbij aan.

Naar aanleiding hiervan opent de rechtbank Darmstadt een procedure gericht op het opleggen van een kinderbeschermingsmaatregel, in het kader waarvan de ouders uitleggen dat moeder dagelijks voor het onderwijs zorgt. De rechtbank legt een ondertoezichtstelling op en bepaalt dat de ouders geen recht meer hebben om het hoofdverblijf van de kinderen te bepalen, geen recht om beslissingen te nemen over de opleiding van de kinderen en geen recht om de kinderen tegenover overheidsinstanties te vertegenwoordigen. De rechtbank draagt deze bevoegdheden over aan de Jugendamt. De rechtbank beveelt de ouders hun kinderen aan de Jugendamt over te dragen en bepaalt dat de Jugendamt desnoods met de sterke arm de kinderen mag ophalen.

Tegen deze beslissing stellen de ouders beroep in. De Jugendamt probeert een onderzoek te doen naar de kennis van de kinderen, maar zowel de ouders als de kinderen weigeren daaraan mee te werken. Op 15 april 2013 oordeelt het Hof Frankfurt-am-Main dat aan het gevaarscriterium – noodzakelijk om een ondertoezichtstelling te onderbouwen – is voldaan. De kinderen leven in een symbiotisch familiesysteem waarin zij verstoken zijn van een

algemeen aanvaarde opleiding en van de mogelijkheid om te leren in de samenleving te functioneren. De opleiding die ze van hun moeder krijgen is niet vergelijkbaar met de opleiding die ze op school zouden krijgen. De kinderen zijn geen lid van een muziekvereniging, sportclub of andere vereniging. Bovendien leren de ouders aan hun kinderen dat ze sociale regels niet hoeven na te leven wanneer deze niet bevallen. Tot slot oordeelt het Hof Frankfurt-am-Main dat gebleken is dat een minder ingrijpende maatregel niet effectief is om de kinderen te beschermen.

Op 31 augustus 2013, nadat de ouders wederom hebben geweigerd om de kinderen naar school te laten gaan, zijn de kinderen uit huis geplaatst. Op 19 september 2013 is de kennis van de kinderen onderzocht en worden de kinderen terug bij de ouders gebracht. De ouders verklaren dat ze de kinderen naar school zouden laten gaan. Tot juni 2014 gingen de kinderen naar school, totdat de ouders ze weer van school onttrekken. De zaak komt weer bij het Hof Frankfurt-am-Main.

Op 15 augustus 2014 draagt het Hof Frankfurt-am-Main de bevoegdheid om de verblijfplaats van de kinderen te bepalen weer over aan de ouders. Het hof oordeelt dat de ontwikkeling van de kinderen nog steeds wordt bedreigd, maar dat een aantal factoren anders zijn dan in 2013 toen de maatregel werd opgelegd. Toen bestonden er zorgen dat de kinderen door hun vader werden mishandeld. Inmiddels is gebleken dat er geen sprake is van mishandeling. Uit het onderzoek naar de kennis van de kinderen blijkt dat hun kennisniveau niet verontrustend laag is. Bovendien is duidelijk geworden dat de kinderen van hun ouders houden en niet tegen hun wil worden thuis gehouden. Het Hof Frankfurt-am-Main overweegt dat het schoolbezoek alleen door uithuisplaatsing kan worden afgedwongen en oordeelt dit middel disproportioneel, gelet op de nadelen van uithuisplaatsing. Het feit dat de maatregel wordt opgeheven betekent echter niet dat de ouders hun kinderen ongestraft buiten school kunnen houden. Het Hof Frankfurt-am-Main merkt op dat de ouders strafrechtelijk worden vervolgd door de Onderwijsinspectie en zij riskeren zes maanden celstraf.

De ouders klagen in Straatsburg. Het Straatsburgse Hof stelt dat het om een tijdelijke, gedeeltelijke opheffing van de ouderlijke bevoegdheid gaat. De vraag is of deze handelingen van de staat met artikel 8 EVRM verenigbaar zijn. Het EHRM overweegt dat de belangen van ouder en kind op eerlijke wijze tegen elkaar moeten worden afgewogen en bij de afweging moet bijzondere aandacht worden besteed aan de belangen van het kind, welke, naargelang hun aard en de ernst daarvan, doorslaggevend kunnen zijn (EHRM 13 juli 2000 (GK), 25735/94 (*Elsholz/Duitsland*); EHRM 10 mei 2001, 28945/95 (*T.P. en K.M./V.K.*); EHRM 5 december 2002, 28422/95 (*Hoppe/Duitsland*); EHRM 22 maart 2018, 68125/14 en 72204/14, PFR 2018-0124 (*Wetjen e.a./Duitsland*)). Betreffende de beslissing tot uithuisplaatsing van een kind kent het EHRM de staat een brede beoordelingsmarge toe. De beoordelingsmarge

varieert in het licht van de aard van de in geding zijnde belangen en de ernst daarvan, zoals enerzijds het belang dat een kind tegen een ontwikkelingsbedreiging wordt beschermd en anderzijds het belang van gezinshereniging zodra de omstandigheden dat toelaat (EHRM 26 april 1918, 27496/15, PFR 2018-0151, par. 145 (*Mohamed Hasan/Noorwegen*)). De perceptie van de lidstaten betreffende de noodzaak om in een bepaalde situatie een kinderbeschermingsmaatregel toe te passen kan verschillend zijn, naargelang de tradities rondom de rol van het gezin en de staat in dergelijke gevallen en de beschikbare middelen. Het is alleszins van cruciaal belang om aandacht aan het belang van het kind te besteden (EHRM 26 februari 2002, 46544/99, par. 66 (*Kutzner/Duitsland*)). Het feit dat een kind door uithuisplaatsing in een meer gunstige situatie wordt geplaatst, is geen rechtvaardiging voor de maatregel (EHRM 12 juli 2001 (GK), 25702/94, par. 173 (*K. en T./Finland*)).

Het EHRM heeft eerder klachten tegen Duitsland onderzocht over de verplichting om kinderen naar school te laten gaan en in die zaken is het systeem verenigbaar geoordeeld met artikel 8 EVWM en artikel 2 Eerste Protocol EVRM (EHRM 11 september 2006, 35504/03 (*Konrad e.a.*); EHRM 13 september 2011, 319/08, 2455/08, 7908/10, 8152/10 en 8155/10 (*Dojan e.a.*); Europese Commissie 9 juli 1992, 19844/92 (*Leuffen*)). Het EHRM oordeelt dat het doel van de maatregel, het beschermen van de kinderen tegen sociale isolatie en ze in de samenleving op te nemen, een voldoende rechtvaardiging biedt voor de maatregel. Het EHRM onderschrijft het oordeel van de Duitse instanties dat de kinderen bedreigd waren door van school te worden weggehouden in een symbiotisch systeem. Weliswaar bleek de kennis van de kinderen niet zwaar tegen te vallen, maar het Jugendamt beschikte niet over deze informatie op het tijdstip waarop de beslissing werd genomen om de maatregelen toe te passen. Het EHRM haalt zijn eerdere rechtspraak aan waarin werd geoordeeld dat kinderbeschermingsinstanties een beschermingstaak hebben en dat ze niet mogen worden verantwoordelijk gehouden voor inschattingen die achteraf verkeerd blijken te zijn (EHRM 30 september 2008, 38000/05, par. 36 (*R.K. en A.K./V.K.*)). Bovendien was deze informatie ten tijde van de beslissing tot ingrijpen niet beschikbaar omdat klagers niet daaraan wilden meewerken. Het EHRM oordeelt dat klagers voldoende betrokken waren bij de besluitvorming. Tot slot oordeelt het EHRM de maatregelen proportioneel. De autoriteiten gingen pas over tot een kinderbeschermingsmaatregel nadat de boetes niet effectief bleken. De uithuisplaatsing duurde niet langer dan noodzakelijk was om klagers medewerking af te dwingen en werd niet uitgevoerd op een wijze die wreed was of exceptioneel (anders lag het in *K en T/Finland*, par. 173). Artikel 8 EVRM is niet geschonden.

**Instantie:** Europees Hof voor de Rechten van de Mens

**Datum uitspraak:** 10-01-2019

**Zaaknummer:** 18925/15